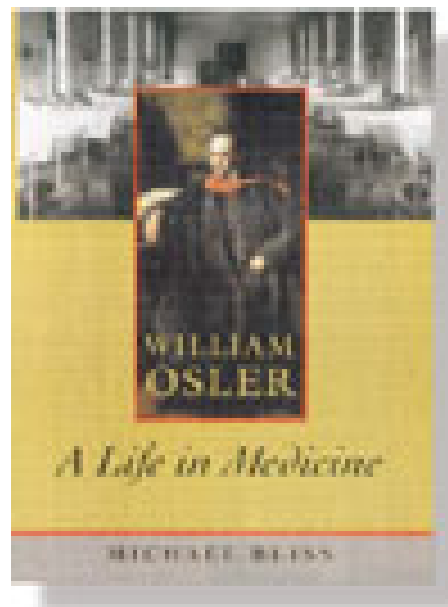
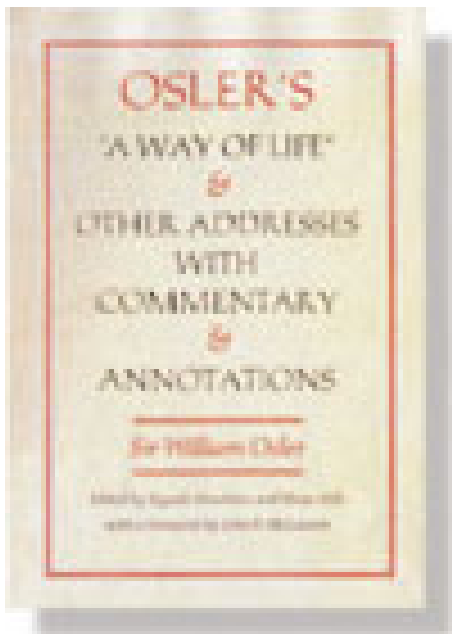

Nyutgivelser som åpner nye dører for den moderne Leser av og om William Osler

BOKOVERSIKT

William Osler (1849 – 1919) ble betegnet som ”the most famous, most beloved, and most influential physician” etter sin død. Nevrokirurgen Harvey Cushing skrev en biografi på over 1 400 sider om sin gode venn. Osler selv viste en enorm produktivitet, og skrev bl.a. 1 158 vitenskapelige publikasjoner, i tillegg til 182 litterære artikler og essay. En samling av disse ble utgitt i 1905, og er tidligere omtalt i Tidsskriftet (1).

Osler var bibliofil, og brukte flittig allegorier og allusjoner fra Shakespeare, gresk mytologi og filosofi, samt Bibelen. Liten kjennskap til den klassiske litteratur kan gjøre dagens Leser fremmed for hans budskap. Kritikere omtaler skrivemåten som pompøs og full av floskler, sammenliknet med dagens ordknappe og presise krav. Cushings biografi av Osler er omtalt å være for ukritisk og personlig preget.

To nyutgivelser er ment å komme disse utfordringene i møte. Michael Bliss er en anerkjent medisinsk historiker, og har skrevet den første hele biografien om Osler siden Cushing. Hinohara & Niki har samlet og gjenutgitt noen av de mest sentrale essayer av Osler, supplert med forklarende kommentarer og fotnoter. Disse to nyutgivelsene åpner nye dører for den moderne Leser av og om William Osler.

Bøkernes målgruppe er vid. Leserskaren omfatter unge studenter uten forkunnskap om ham, så vel som eldre leger og oslerianere. Papirtypen er av solid kvalitet, og begge bøkene er innbundet. Innholdet går ut over historie og medisin, og vil også være av allmenn interesse.

Med mer enn 1 500 fotnoter og kommentarer, guider Hinohara & Niki leseren gjennom 20 av Oslers essayer, inkludert klassikere som *Aequanimitas*, *Teacher and student*, *The master-word in medicine*, og *The student life*. Boken innledes av en kort kronologi om hans liv, og avsluttes med Oslers egen ”bed-side library for medical students”. Essayrekken innledes av *A way of life*, og avsluttes med *Man’s redemption of man*. Hvert essay introduseres med en kommentar som gjør rede for innhold og fakta rundt når, hvor og i hvilken sammenheng med Oslers liv essayet er skrevet. Det påfølgende essayet er supplert med fortløpende fotnoter nederst på siden, noe som letter lesingen. Antall fotnoter er varierende; fra 10 – 15 i *L’Envoi* og *The hospital as a college*, til over 200 i *Old humanities and new science* og *Sir Thomas Browne*. De to sistnevnte essayene oppleves tilsvarende tungleste. De fleste essayene har imidlertid rundt 100 fotnoter som oppleves som utfyllende og oppklarende. For den uerfarne, unge leser vil denne tilnærmingen lette forståelsen av Oslers tekster. For oslerianere vil denne boken kunne gi ny og utfyllende informasjon. Det redaksjonelle samarbeidet av leger, oslerianere og språkkjennere har ført til et produkt som kan karakteriseres som utfyllende, opplysende, og vellykket.

William Osler: A life in medicine er skrevet 80 år etter Oslers død og er en mer direkte biografi presentert til et moderne publikum. Med dette som utgangspunkt tar Bliss leseren med gjennom Oslers liv på en fascinerende og velskrevet måte. De 13 kapitlene inneholder en rekke referanser og fotnoter (fra 40 til 70 per kapittel) som er samlet bakerst i boken. Boken inneholder 37 illustrasjoner i svart-hvitt.

Biografien om Osler er om legen som virket på to kontinenter, gjennom to århundrer, som professor ved fire av verdens mest prestisjetunge universiteter (McGill, Pennsylvania, Johns Hopkins og Oxford). Den handler om legen med omsorg for pasientene, om læremesteren for studentene, om forskeren og samfunnets talsmann. Man møter Osler i en epoke av medisinen som inneholder navn som Welch, Hallsted, Koch og Virchow. Forfatteren presenterer Osler som person, og forholdet til hans kone og deres eneste sønn. Bliss tør å stille og svare på spørsmål som ikke var mulig i Cushings biografi. Likevel, som Osler selv uttrykte det: ”What more delightful in literature than bibliography? And yet, how uncertain and treacherous is the account which any man can give of another’s life.”

De to nye bøkene konkurrerer ikke med sine eldre, originale forløpere (1). Tvert imot gir de utfyllende innsikt for den moderne leser, grunnet i Oslers originale arbeider.

Samlet kan bøkene kjøpes for rundt 60 dollar fra www.amazon.com. En rimelig penge for to bøker som inneholder så mye leseverdig!

KjetilSøreide

Stavanger

LITTERATUR

1. Hjort PF. Om å bli en god lege Omtale av boken: Osler W Aequanimitas Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 3799.

Publisert: 30. juni 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.